

1659.

Գրեցաւ զիրքս որ կոչի Առ որս, ստոյցեալ Սրբայն Գրիգորի Աստուածաբանի, ի լաւ և յընտիր օրինակէ, ի վայելումն և յիշատակ բարեմիտ և ուսումնասէր բանասիրի Տեառն Յոհաննէս հեղահոգի ընտրեալ քահանայի, որ մականուամբ կոչի Քարմատանենց։. Գրեցաւ սա ի թուին Հայոց քառիցս յիսնակի և Գ յորելինի, այլ և եօթն աւելորդի, օգոստ. 12, ի տիրախնամ և աստուածապաշ մայրաքաղաքս Լէվ կոչեցեալ, ի դուռն Ննջման Ս. Աստուածածնի, ձեռամբ մեղսամած և փժուն գրչի Սիմէոն դպրի Զամոցացոյ։. [Առ Մխիթար. Վիենայ]։

1662.

Պատճառին ամենայնի և գոյացուցչին զմարդն՝ ըստ իւրում պատկերին, և զնոյն վերստին նորագոյի ընդ ինքեան ի մի՝ ըստ անսահման սահմանի, անճառ և անհաս խառնմամբ նոր իմն եղանակի, յաւէտամատոյց գոհութիւն, մշտնջենաւոր փառատութիւն տացի և վերառաքեալ հատուցի. որ կարողացոյց զտկարս և զօրացոյց զի բարեաց վերջնոտնեալս զՍտեփանոս Իլովացի, հուսկ յետինս ի բանասիրաց, զծագրել մատամբ իմով զբրանապարփակ և զամենատարփակ մատեանս, զչորեքծագեան տիեզերաց համաքարոզ տառս, որ ընդ կենսակիր և նօթճալուր ներգործութեան իւրում՝ Աւետարան մակագրի. և այլն։ Սկզբնաւորեալ աւարտեցի զհոգեկեցոյց տառս սքանչելի՝ ի ստուգագոյն օրինակաց նախնեաց ցայս վայր հասեւոյց. իսկ ոսկէնկարէնս իմն տեսակաւ զարդարեալ ետու գեղապարճոյճ արտրեալ ի գոյնս վայելուչս, երանգագոն որակօք երփնագարգեալ ըստ արհեստից յօրինմամբ. և բոլորապէս ի կատարումն ածի, ի զօլութիւն ամենակատար Էին Յիսուսի Քրիստոսի։ Բայց գրեցաւ ըստ աւի մարմնառութեան Բանին կենարարի՝ հազարերորդի վեցհարիւրորդի վաթսներորդի և մու միակի, և ըստ հայկայինս շրջանի Ռդի Ճգի թուոյ, ըստ տասանց առ նոյն յարողի, ի գահ իջման Միածնի ի Վաղարշապատ քաղաքի, ի հայրապետութեան Տեառն Յակոբայ սրբազանի։ Չեռնարկեալ էր յառաջագոյն զայս տուփ մատենիս գրել Մովսիսի վարդապետի սիրելոյ իմոյ և ուսուցանողի զայս արուեստ. յորմէ սակաւօք ինչ գտեալ՝ նիւթ և պատճառ եղեւ իմոյս բովանդակութեան։ Վասն որոյ յիշեցցին ի վայելողացդ և ընթերցողացդ բարեսէր կամօք նախկին առիթք սորին տառի, և Ստեփանոս բանասէր բազում հոգացողութեամբ զրոյ և ստացող պատուականս մարգարտի, հանդերձ ծնողօք և համօրէն ընտանեօք։ Արդ զայս փափագելի կենսունակ սուրբ կտակս ընծայեցի ի դուռն Ս. Աստուածածնին եկեղեցւոյ Իլովայ մայրաքաղաքին, ի պայծառութիւն հարսին Քրիստոսի և ի լուսաւորութիւն մանկանց եկեղեցւոյ, և ի յիշատակ ինձ և ծնողաց իմոց, հօրն՝ Պր. Վարդանին և մօրն՝ Կատարինեայ, և եղբարցն և քերցն, և այլ ամենայն զարմից իմոց, կենդանեաց և ննջեցելոց։ Վասն որոյ, մի ռք համարձակեսցի զայս հանել։...